

2002:12

**Interpellation av Annika Billström (s) om konsten
att effektivisera klotterbekämpning och samtidigt
respektera barns och ungdomars rätt att fritt
delta i det kulturella och konstnärliga livet**

I början av januari stängde Stockholms brandförsvaret en konstutställning där ungdomar visade upp ett antal graffitiverk. Den tjänsteman som stängde lokalen hänvisade till stadens policy mot klotter och graffiti. Utställningen öppnades åter när det visade sig att stängningen stred mot det hyreskontrakt som tecknats för lokalen.

I den debatt som följde har kulturborgarrådet gått till mycket hårt angrepp mot utställarna. Även hon har hänvisat till stadens klotterpolicy.

Debatten visar att stadens inställning behöver klargöras. Den ”stadens” policy som kulturborgarrådet och brandförsvaret hänvisar till är i själva verket ett kortfattat fempunktsprogram som endast gatu- och fastighetsnämnden har fattat beslut om. Om det – mot all förmodan – är den borgerliga majoritetens inställning att viss konst inte får visas i stadens lokaler, eller om den bara ska få visas med vissa förbehåll, så måste detta slås fast genom ett beslut i kommunfullmäktige.

Jag är lika upprörd som kulturborgarrådet över den omfattande skadegörelse som drabbar både offentliga miljöer och enskilda personer på grund av klotter och illegalt utförda graffitimålningar. Precis som borgarrådet är jag djupt bekymrad över de faror som unga människor utsätter sig för. Det är just därför jag vill ha en debatt om hur vi kan bli mer effektiva i kampen mot den illegala graffitikulturen.

Allt fler fall av klotter rapporteras. Den hårda linje som kulturborgarrådet förespråkar och som Stockholms stad drivit de senaste åren tycks inte ha önskad effekt. Därför hoppas jag att kulturborgarrådet och den övriga borgerliga majoriteten är beredd att lyssna till forskare och till människor med praktiska erfarenheter av andra sätt att arbeta. Mina partikamrater och jag vill föra en förutsättningslös diskussion med övriga partier. Vi vill att man formulerar en strategi som agerar effektivt mot skadegörelsen samtidigt som

den uttrycker en otvetydig respekt för yttrandefriheten och för unga människors rätt att inom lagens ramar välja de konstnärliga och andra uttrycksformer man vill utan att riskera att bli avvisade eller särbehandlade av samhället.

Med hänvisning till ovanstående vill jag ställa följande frågor till ansvarigt borgarråd:

1. I mitten av 1980-talet visade man på Liljevalchs konsthall utställningen Amerikanskt 80-tal. Bland annat visades några verk av kända graffitimålare. Om Du varit kulturborgarråd då, eller om Du ställs inför en motsvarande situation nu, skulle Du agera för att stoppa utställningen, inför eller efter dess öppnande? Om inte – varför?
2. Både brandförsvaret och Du har i denna fråga hänvisat till en policy som endast gatu- och fastighetsnämnden har fattat beslut om. Tycker Du att det är rimligt att även politiker inom övriga delar av de kommunala verksamheterna får tillfälle att ta ställning till denna policy och påverka dess innehåll innan man tvingas följa den? Är Du beredd att i demokratisk ordning förelägga fullmäktige ett förslag till beslut i frågan?
3. De förslag Du hittills presenterat handlar enbart om att bekämpa den destruktiva sidan av graffitikulturen – klottret, skadegörelsen. Är Du även beredd att möta de ungdomar som har ett konstnärligt motiverat engagemang i graffitikulturen i ett förutsättningslöst samtal om hur man kan möta och tillgodose deras intresse? Om inte – hur ställer Du Dig till den artikel i FN:s Barnkonvention som stadgar ”barnets ... rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet”, att ”konventionsstaterna skall respektera och främja barnens rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet ...” (artikel 31)?
4. Den belgiska staden Brügge tilldelades förra året European Crime Prevention Award. Detta europeiska pris för bästa brottsförebyggande projekt fick man för det man själv kallar en positiv graffitipolicy, där man både erkänner graffiti som konstform och hanterar skadegörelsen i samband med olaglig graffiti. Vill Du helt avfärda Brügges metod eller är Du beredd att även lyssna på erfarenheter från städer där man valt en annan inställning till problemet med graffiti-relaterad skadegörelse än den hårda linje man nu tillämpar i Stockholm?

Stockholm den 18 februari 2002

Annika Billström